Vredestein-terrein: Enschede offert 21 hectare terrein voor zware industrie op voor hightech: ‘Dat krijg je nooit meer terug’

Stomverbaasd waren ze. De belangenclub voor de ondernemers in de Enschedese haven moest in *De Twentsche Courant Tubantia* lezen dat het Vredesteinterrein voor hightech gebruikt gaat worden. Ze wisten van niks en maken zich zorgen. ‘Als je zware industrie weghaalt, krijg je die nooit meer terug’.

Het Enschedese havengebied treedt zelden op de voorgrond. Er wordt hard gewerkt en het economisch belang is groot, maar de ondernemers zijn bescheiden. „Het geld dat in de binnenstad wordt uitgegeven, wordt hier verdiend”, zegt Guido van der Molen.
Van der Molen is voorzitter van de Belangenvereniging Ondernemers Havengebied (BOH). Hij komt op voor alle zware bedrijven die er zitten. De BOH bestaat al sinds het havengebied werd aangelegd, in de jaren vijftig. Tegenwoordig zitten er zo’n 250 bedrijven, die bij elkaar 6000 mensen aan het werk hebben.

Zwaarste categorie industrie

Economisch is het een gebied van belang. Bovendien is het het enige bedrijventerrein in Enschede waar zware industrie welkom is: zogenaamde categorie 5-bedrijven. „Puinbrekers, metaalshredders. Bedrijven met zand en beton. Afvalrecycling”, somt penningmeester Han Stoeten op.
Speciaal voor deze bedrijven is een aantal jaren geleden de vaargeul in de haven nog uitgediept. Daar is veel geld in gestoken. Met de gemeente is de relatie ook goed. „We gaan op een nette, fatsoenlijke manier met ze om”, zegt Van der Molen.

Totaal overdonderd

Daarom zijn ze enorm verbaasd over de plannen van de gemeente met het Vredesteinterrein. In De Twentsche Courant Tubantia lazen ze dat Enschede het terrein wil gebruiken voor hightech-bedrijven. Het wordt toegevoegd aan het Business & Sciencepark bij de universiteit, dat ook mikt op hightech. „We waren totaal overdonderd”, zegt Van der Molen.
Voor het BOH-bestuur komt het echt uit de lucht vallen. Elke twee maanden zit het aan tafel met de gemeente, voor overleg. Vorig jaar zomer kregen ze nog een presentatie over de toekomst van het hele havengebied. „De gemeente zei dat de voorkeur uitgaat naar categorie 5 voor het hele gebied. En nu lezen we in de krant dat dat stuk hightech moet worden.”

Je krijgt het nooit meer terug

Als het categorie 5-label vervalt, is dat een slechte zaak, vinden de twee bestuursleden. „Zo'n stempeltje krijg je nooit meer terug", zegt Stoeten. Het weghalen van zware industrie is een stuk makkelijker dan er nieuwe ruimte voor vinden.
Er verdwijnt dan 21 hectare voor zware industrie: metaalbedrijven, op- en overslag, puin, transport. „Bovendien is de haven niet voor niks uitgediept voor zwaar transport over het water." Het Vredesteinterrein ligt ook aan dat kanaal. „Nu gooi je als het ware die kade in het water." Het is geldverspilling, vinden de bestuurders.

Midden tussen de zware industrie

Tweede probleem is dat het Vredesteinterrein midden tussen de zware industrie ligt. De gemeente voegt het toe aan het Kennispark, maar dat is een heel eind verderop. Het kanaal ligt daar nog tussen, de waterzuivering en andere bedrijven in de haven.
Als daartussen een hightechbedrijf komt, bijvoorbeeld iets met microchips, heeft dat direct gevolgen voor de omgeving. Kwetsbare en gevoelige apparatuur heeft last van zware industrie vlakbij. Trillingen, stof, dat wil je niet als chipfabrikant. En dan? Dan ontstaan er problemen.
„Wij hebben het laten uitzoeken door een extern bureau en het is een reëel risico dat zo'n nieuw hightech bedrijf bezwaar maakt tegen de werkzaamheden van bedrijven die er al sinds mensenheugenis zitten." Het klinkt vreemd, maar het kan.

Trillende metaalshredder

„Stel je voor dat er zo'n chiplaboratorium zit, en aan de overkant zet een bedrijf de metaalshredder aan. Daar heeft de chipmaker last van op zijn werkbanken die geen trillingen mogen hebben." Het kan vervelende juridische gevolgen hebben. „Het is mogelijk dat de rechten van de bedrijven rondom daardoor worden ingeperkt. Die zorg hebben wij."
Dat de gemeente grip wil houden op het gebied, begrijpen de twee bestuursleden heel goed. Ze snappen ook dat de gemeente vorig jaar alle voorkeursrecht legde op het terrein. Daarmee voorkom je dat er ongewenste ontwikkelingen zijn. De eigenaar kan het dan niet meer zomaar verkopen. „Dat was hartstikke goed", zegt Van der Molen.

Hightech scoort beter

Maar wat je er daarna wél mee doet, is een ander verhaal. De gemeente kiest nu dus voor 'business & science'. Enschede wil een rol spelen op het gebied van hypermoderne technologie. „Dat scoort natuurlijk veel beter dan circulaire economie", verzucht Stoeten.
En wat nu? Ze hebben een brief gestuurd naar de gemeente met het verzoek alsnog te mogen reageren, namens alle ondernemers in het Enschedese havengebied. „Ons verzoek is: houd het categorie 5." Of, zoals voorzitter Van der Molen zegt: Als je nu geen problemen maakt, hoef je ze in de toekomst ook niet op te lossen."